اخبار

مجسمه والرین به فرودگاه مهرآباد رسید

مجسمه والرین که محل نگهداری آن در روزهای گذشته حواشی مختلفی ایجاد کرده بود بالاخره به محل دائمی خود در ورودی فرودگاه بین‌المللی مهرآباد منتقل شد.

باشگاه خبرنگاران جوان؛ مجسمه والرین، طی مراسمی در تاریخ ۱۶ آبان در میدان انقلاب رونمایی شد در معرض دید شهروندان قرار گرفت و در همان مراسم معاون خدمات‌شهری و محیط‌زیست شهرداری تهران اعلام کرد مجسمه والرین به ورودی فرودگاه بین‌المللی مهرآباد در حوالی میدان آزادی منتقل می‌شود هدف از این جابجایی، فراهم کردن فضایی است که دیپلمات‌ها، نمایندگان خارجی مستقر در ایران و مقامات بین‌المللی از جمله رؤسای جمهور، نخست‌وزیران و وزرای خارجه در بدو ورود به ایران این اثر را مشاهده کنند و با پیشینه تاریخی ایران و ایرانیان آشنا شوند.

در روزهای پایانی آذرماه بود که تصاویر جابجایی مجسمه والرین از میدان انقلاب منتشر شد، اما دیگر خبری از این مجسمه نشد تا اینکه چند روز گذشته تصاویری از این مجسمه در پارکینگ موتوری شهرداری منطقه ۹ منتشر شد و همین موضوع حواشی مختلفی ایجاد کرد و شهردار منطقه ۹ تهران گفت: همانطور که مدیران شهری وعده داده بودند، مجسمه والرین چندی پیش از محل نصب موقتش برداشته و برای مقاوم سازی به شهرداری منطقه ۹ منتقل شده است.

مشاهدات خبرنگار شهری باشگاه خبرنگاران جوان نشان می‌دهد مجسمه والرین که نماد زانو زدن والرین در برابر شاپور دوم که یادآوری یک رویداد مهم و تاریخی است به محل دائمی خود منتقل شده است و در حال نصب است

داروخانه ها از دوشنبه بابت خرید دارو «چک» نمی دهند!

انجمن داروسازان ایران، ۱۵ دی ماه ۱۴۰۴ را آخرین مهلت داروخانه ها برای عدم خرید چکی دارو از شرکت های پخش اعلام کرده است.

به گزارش مهر، هیئت مدیره انجمن داروسازان ایران، در نامه‌ای که ۲۸ آذر ۱۴۰۴ خطاب به محمدرضا ظفرقندی وزیر بهداشت، نوشتند؛ عنوان کردند که در صورت عدم تصحیح قرارداد بیمه‌ها با داروخانه‌ها، این مؤسسات از ۱۵ دی ۱۴۰۴، از صدور چک در قبال فاکتورهای خرید دارو از شرکت‌های پخش، معذور و پرداخت صورتحساب‌های شرکت‌های پخش دارو را منوط و معطوف به اصلاح قرارداد و وصول نظام مند مطالبات خود از سازمان‌های بیمه گر خواهند نمود.

هادی احمدی عضو هیئت مدیره انجمن داروسازان ایران، در گفتگو با خبرنگار مهر گفت: داروخانه‌ها دو درخواست مهم دارند، نخست؛ پرداخت‌ها منظم شود و دوم؛ قرارداد با بیمه‌ها اصلاح شود.

وی با عنوان این مطلب که هنوز پاسخی از سوی وزیر بهداشت در واکنش به نامه انجمن داروسازان دریافت نکرده ایم، افزود: از روز دوشنبه ۱۵ دی ماه ۱۴۰۴، داروخانه‌ها دیگر در قبال خرید دارو از شرکت‌های پخش، چک صادر نخواهند کرد و خریدها به صورت اعتباری خواهد بود.

مدیر روابط عمومی انجمن داروسازان ایران ادامه داد: یکی از مزایای خرید اعتباری برای داروخانه‌ها، این خواهد بود که حداقل چک‌های آنها برگشت نمی‌خورد تا جنبه کیفری پیدا کند.

احمدی تاکید کرد: اگر شرکت‌های پخش نخواهند به داروخانه‌ها به شکل اعتباری دارو بفروشند، دچار تخلف شده اند.

اعتراضات پاسخی به «عادی‌سازی فقرِ مزمن» از سوی نهادهای حکمرانی

سیاسی شدن رنج اقتصادی مردم

یک جامعه شناس و عضو هیات علمی دانشگاه در تحلیل جامعه شناختی اعترضات روزهای اخیر گفت: بر اساس ادبیات نظری جامعه‌شناسی به این وضعیت می‌توان عنوان «سیاسی‌شدن رنج اقتصادی» مردم را اطلاق کرد. یعنی زمانی که تجربه زیسته فقر در سال‌های گذشته، بیکاری، تبعیض و بحران اجتماعی در قالب روایت‌های جمعی بازتولید می‌شوند و مردم بارها برای اعتراض به بی‌عدالتی ساختاری به میدان می‌آیند، اما به مطالبات آن‌ها پاسخ داده نشده است. در نتیجه، بحران به پدیده‌ای عادی و مزمن تبدیل شده است.

ما با نوعی «بی‌ثباتی پایدار» در جامعه‌مواجهیم. در ادبیات سیاسی از این وضعیت با عنوان «سیاست خستگی» یاد می‌شود

«عالیه شکربیگی» جامعه شناس و عضو هیات علمی دانشگاه در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا تاکید کرد که اعتراضات روزهای اخیر مردم صرفا مطالبه‌ای اقتصادی نبوده و ریشه در همه مطالبات اجتماعی و فرهنگی در گذشته دارد. مطالباتی که ساختار قدرت نادیده گرفته است.

او درباره تفاوت میان مطالبات نوگرایانه سال ۱۴۰۱ و مطالبات اقتصادی مردم معترض در روزهای اخیر گفت: در سال ۱۴۰۱، شعارهای نوگرایانه در بستر فرهنگ و آزادی مطرح شد، اما به جای گفتگو با مردم معترض با این مطالبات برخورد شد که پیامدهای متعددی به همراه داشت. در نهایت مطالبات مردم در آن زمان به جایی نرسید و مساله حل نشد، بلکه به لایه‌های زیرین جامعه حرکت کرد و در آنجا انباشته شد.

این جامعه‌شناس ادامه می‌دهد: وقتی تاریخ کشورمان را بررسی می‌کنیم، متوجه می‌شویم همواره عامل «ترس» به‌عنوان یک متغیر اصلی در رفتارهای اجتماعی و سیاسی مردم قابل مشاهده بوده، موضوعی که نه تنها در ساختار فعلی حکمروایی بلکه در دوره‌های گذشته هم قابل مشاهده بوده است.

بحران اقتصادی به تنهایی برای بروز اعتراضات فراگیر کافی نیست

این جامعه‌شناس با یادآوری اینکه جامعه ایران در دهه‌های اخیر شاهد موج‌های متعددی از اعتراضات بوده است، اضافه کرد: اگرچه اغلب این اعتراضات در ظاهر با محرک‌های اقتصادی مانند افزایش قیمت سوخت، نان، ارز یا کاهش ارزش پول ملی آغاز شده‌اند، اما این رخدادها یک پرسش اساسی را پیش روی ما قرار می‌دهد مبنی بر اینکه تا چه حد می‌توان این اعتراضات را صرفاً اقتصادی دانست و تا چه حد باید آن‌ها را نشانه‌ای از بحران عمیق‌تر اجتماعی و سیاسی در جامعه تلقی کرد؟

او در ادامه توضیح می‌دهد: نظریه‌های مربوط به جنبش‌های اعتراضی نشان داده‌اند که بحران اقتصادی به تنهایی برای بروز اعتراضات فراگیر کافی نیست. بنابراین اگر امروز شاهدیم که بحران اقتصادی در صدر اعتراض‌ها قرار دارد به دلیل ترکیب شدن آن با ادراک بی‌عدالتی و بی‌اعتمادی نهادی است که منجر به کنش جمعی می‌شود. به‌عبارت دیگر اگر لایه‌های سطحی این مطالبه‌گری‌ها اقتصادی بوده، اما لایه‌های زیرین آن اجتماعی، نهادی و نشان‌دهنده نارضایتی عمیق مردم ایران در حوزه‌های مختلف بوده است.

اعتراضات اخیر بازتابی از بحران عمیق‌تر اجتماعی و فرسایش اعتماد عمومی است

این استاد دانشگاه به این موضوع هم اشاره کرد که در اعتراضات ۱۴۰۱ مردم، کاهش سرمایه اجتماعی را به معنای بی‌اعتمادی، عدم مشارکت و احساس بی‌نمایندگی سیاسی بیان کردند. در اعتراضات روزهای اخیر را هم نمی‌توان صرفا واکنشی به مشکلات اقتصادی دانست، بلکه این اعتراضات بازتابی از یک بحران عمیق‌تر اجتماعی و فرسایش اعتماد عمومی به نهادهای حکمرانی هستند.

به گفته او تداوم تورم، بیکاری، ناامنی معیشتی، احساس تبعیض و شعارهای آزادی و دموکراسی‌خواهی، مطالبات اقتصادی را با مطالبات هویتی، ساختاری و اجتماعی پیوند می‌زند. فرسایش اعتماد نهادی که امروز شاهد آن هستیم صرفاً معلول یک عامل اقتصادی نیست، بکله به زبان مشترک تمامی بحران‌هایی تبدیل شده است که جامعه ایران در سال‌های گذشته تجربه کرده است.

فشار معیشتی، افزایش نابرابری و بیکاری از محرک‌های اصلی ناآرامی‌هاست

شکربیگی درباره نتایج به دست آمده از پژوهش‌های انجام شده درباره اعتراضات گفت: این پژوهش‌ها نشان می‌دهد که تحلیل اعتراضات نیازمند نگاهی چندبعدی است که متغیرهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را باید به‌صورت هم‌زمان مورد توجه قرار داد. گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس از سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۲، تاکید کرده است که متغیرهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به یکدیگر می‌پیوندند. همچنین بر اساس مطالعه‌ای که در سال ۱۳۹۹ انجام شده، فشار معیشتی، افزایش نابرابری و بیکاری از محرک‌های اصلی ناآرامی‌ها هستند.

نادیده گرفتن مطالبات مردم سبب شده انتقادات اقتصادی به مرحله اعتراضات سیاسی برسد

او با بیان اینکه نابرابری‌ها، بیکاری و مسائل اجتماعی و فرهنگی، زمینه‌ساز فشار معیشتی کنونی در جامعه ایران هستند، افزود: نظریه‌های جنبش‌های اجتماعی نتایج فقدان فرصت‌های ساختاری برای مشارکت و گفت‌وگوی شهروندان را تحلیل می‌کنند. در واقع نشنیدن مطالبات مردم به‌جای شنیدن صدای آنها در سال‌های گذشته باعث شده که امروز انتقادات اقتصادی به مرحله بحران بالاتر یعنی اعتراضات سیاسی برسد. شاهد بودیم که در اولین روز اعتراضات اخیر، شعارهای مردم ماهیتی صنفی و اقتصادی داشتند، اما روز بعد به سمت مطالبات سیاسی حرکت کردند.

این استاد دانشگاه به «پیمایش ملی ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان» که در بازه زمانی ۱۳۷۵ تا ۱۴۰۰ انجام شده هم اشاره کرد و افزود: بر اساس این گزارش کاهش چشمگیر اعتماد عمومی به نهادهای رسمی باعث بحران اقتصادی شده است. بنابراین در تحلیل جامعه‌شناسانه ریشه این اعتراضات را باید در فرسایش اجتماعی، احساس بی‌قدرتی جمعی، احساس نادیده‌گرفته‌شدن، بی‌اعتمادی و غریبه‌بودن مردم با ساختارهای کلان و در بحران‌های معیشتی و اقتصادی جست‌وجو کنیم. شکربیگی ادامه داد: به نظر من اعتراضات اخیر، از جمله اعتراضات هشتم و نهم دی‌ماه بازتاب بحران‌های ساختاری در انسجام اجتماعی و بی‌اعتمادی عمیق نسبت به دولت، رئیس‌جمهور، نهادهای رسمی و مجلس است. زیرا مردم احساس می‌کنند که برخورد غالب این ساختارها در مواجهه با جامعه نادیده گرفتن مطالبات‌شان است و دولت هم در برابر نیازهای آن‌ها بی‌تفاوت و ناکارآمد است.

اعتراضات اخیر از پیامدهای شیوه حکمرانی و نادیده‌گرفتن مردم است

این جامعه‌شناس تصریح کرد با تحلیل شعارها، بیانیه‌ها و گفتمان‌های اعتراضی مردم به این نتیجه می‌رسیم که مطالبات با انگیزه اقتصادی آغاز می‌شوند، اما بلافاصله به حوزه‌های سیاسی و هویتی حرکت می‌کنند. این حوادث مربوط به این لحظه نیست و به فوریت رخ نمی‌دهند، بلکه این مساله پیامد شیوه حکمرانی، بی‌اعتمادی عمومی، نادیده‌گرفتن مردم و محدودیت‌های نظام نمایندگی است.

او می‌افزاید: بر اساس ادبیات نظری جامعه‌شناسی به این وضعیت می‌توان عنوان «سیاسی‌شدن رنج اقتصادی» مردم را اطلاق کرد. یعنی زمانی که تجربه زیسته فقر در سال‌های گذشته، بیکاری، تبعیض و بحران اجتماعی در قالب روایت‌های جمعی بازتولید می‌شوند و مردم بارها برای اعتراض به بی‌عدالتی ساختاری به میدان می‌آیند، اما به مطالبات آن‌ها پاسخ داده نشده است. در نتیجه، بحران به پدیده‌ای عادی و مزمن تبدیل شده است.

بی‌ثباتی پایدار در جامعه ایرانی

این استاد دانشگاه یکی از شاخص‌های بحران عمیق‌تر اجتماعی را مزمن‌شدن وضعیت بی‌ثباتی دانست و گفت: ما با نوعی «بی‌ثباتی پایدار» در جامعه مواجهیم. در ادبیات سیاسی از این وضعیت با عنوان «سیاست خستگی» یاد می‌شود. تداوم این شرایط می‌تواند به دو پیامد متضاد منجر شود؛ یعنی از یک سو شاهد افزایش ناامیدی و کناره‌گیری شهروندان از مشارکت مدنی هستیم که نمود آن را در خاموشی اجتماعی سال‌های گذشته دیده‌ایم و از سوی دیگر شاهدیم که چگونه انباشت نارضایتی‌های حل‌نشده در بزنگاه‌های خاص خود را نشان می‌دهند مانند امروز که می‌بینیم یک انفجار اقتصادی به اعتراضات گسترده منجر می‌شود.

به گفته او در چنین شرایطی، تغییر سریع از شعارهای معیشتی به شعارهای ساختارشکن و ضد نهاد حکمروایی رخ می‌دهد. همچنین شاهد حضور گروه‌های اجتماعی متنوع در این اعتراضات هستیم؛ از کارگران و بازاریان گرفته تا جوانان تحصیل‌کرده، حاشیه‌نشین‌ها و دانشجویان. این وضعیت نشان‌دهنده یک بحران چندلایه است که زمینه‌ساز مطالبات معیشتی و اقتصادی مردم ایران شده است. ترکیب همه این عوامل با یکدیگر، وضعیت کنونی را رقم زده‌اند.

افزایش غلظت آلاینده‌های هوای ۷ کلانشهر تا چهارشنبه

سازمان هواشناسی کشور نسبت به آلودگی هوای هفت کلانشهر هشدار داد و لزوم اجرای استانداردهای سخت‌گیرانه آلایندگی را برای صنایع و وسایل نقلیه توصیه کرد.

به گزارش ایسنا، سازمان هواشناسی کشور با صدور هشدار زرد هواشناسی از پایداری جو و وارونگی دما در هفت شهر بزرگ و صنعتی خبر داد.

بر این اساس از امروز تا چهارشنبه (۱۵ تا ۱۷ دی‌ماه) غلظت آلاینده‌های جوی و کاهش کیفیت هوا در تهران، کرج، اراک، ارومیه، تبریز، اصفهان و یزد افزایش می‌یابد.

این شرایط با افزایش غلظت آلاینده‌ها و کاهش کیفیت هوا، افزایش شاخص آلودگی هوا در حد ناسالم برای گروه‌های حساس همراه است و در صورت عدم مهار منابع آلاینده‌های ثابت و متحرک، احتمال افزایش شاخص آلودگی به‌ویژه در مناطق پرتردد و صنعتی به حد ناسالم برای همه گروه‌ها وجود دارد.

بر همین اساس سازمان هواشناسی کشور اجرای استانداردهای سخت‌گیرانه آلایندگی برای صنایع و وسایل نقلیه، مدیریت بهینه در مصرف سوخت‌های فسیلی، کاهش تردد غیر ضروری و پرهیز از حرکات ورزشی در فضای باز برای گروه‌های حساس، کنترل و پایش مداوم شاخص‌های آلودگی توسط دستگاه‌های ذی‌ربط به منظور اتخاذ تصمیمات مقتضی برای حفظ سلامت شهروندان را توصیه کرده است.

به گزارش ایسنا هشدار زرد رنگ هواشناسی به دنبال پدیده‌ای جوی صادر می‌شود که با احتمال ایجاد اختلال در سفر و انجام کارهای روزمره روبروست. هشدار زرد رنگ برای آگاهی مردم صادر می‌شود تا بتوانند آمادگی لازم را برای مواجهه با این شرایط داشته باشند. این پدیده جوی از حالت معمول شدت کمی بیشتری دارد که بنابراین مسئولان نیز در جریان این هشدارها قرار می‌گیرند تا در صورت لزوم تمهیداتی را بیندیشند.

خبر

پزشک خانواده سال آینده هم به شهر نمی‌رسد

آن طور که اوضاع و احوال بودجه برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع نشان می‌دهد، نمی توان منتظر ورود پزشک خانواده به شهرها بود.

به گزارش مهر، برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع، به عنوان مهم‌ترین طرح حوزه سلامت کشور تلقی می‌شود که هنوز درگیر چالش‌ها و مشکلات بودجه‌ای و تأمین منابع مالی پایدار است تا بتواند وارد شهرهای کشور شود. هرچند که اجرای این طرح در روستاها نیز به شکل ناقص، از چند سال قبل در حال اجرا است؛ اما اگر بخواهیم واقعیت این برنامه را و آنچه در سایر کشورهای دنیا اجرا شده است را مدنظر قرار دهیم، ما هنوز پزشک خانواده نداریم که بخواهد بیمار خودش را به سایر سطوح درمانی ارجاع دهد.

برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع، موفق ترین طرح در کشورهای پیشرفته دنیا بوده که توانسته‌اند با اجرای آن، هزینه‌های سلامت را کنترل و مدیریت کنند. از همین رو، چنین ایده‌ای از دهه ۸۰ در کشورمان شکل گرفت که ما هم پزشک خانواده داشته باشیم.

در طول سال‌های گذشته، با روی کار آمدن هر کدام از دولت‌ها و انتخاب وزرای بهداشت، موضوع اجرای برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع؛ به عنوان مهم‌ترین برنامه حوزه سلامت کشور، مورد توجه قرار گرفته و بعضاً بودجه‌ها و منابعی هم برای آن در نظر گرفته شده است. اما آنچه که مسلم و مشخص است، هنوز در نقطه شروع قرار داریم.

با روی کار آمدن دولت چهاردهم، انتظار می‌رفت با توجه به اینکه رئیس جمهور از مردان حوزه سلامت است و اعتقاد راسخی به برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع دارد، این طرح با قوت و شدت بیشتری نسبت به ادوار گذشته دنبال شود. اما، با گذشت یک سال و اندی از عمر دولت پزشکیان، به نظر می‌رسد که نمی‌توان تفاوت زیادی بین این دولت و دولت‌های گذشته در توجه به برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع قائل شد.

منصور علیمردانی عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، با عنوان این مطلب که در بخش پزشک خانواده و نظام ارجاع عدد مناسبی در لایحه بودجه ۱۴۰۵ دیده نشده است، گفت: برآورد واقعی برای اجرای کامل برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع، رقمی در حدود ۱۵۹ همت است، اما آنچه در لایحه بودجه آمده فاصله معناداری با نیاز واقعی دارد.

این در حالی است که بودجه پیش بینی شده برای اجرای برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع در سال ۱۴۰۴، فقط ۳۰ همت بود که عملاً اجرای این برنامه را ناکام گذاشت و البته مشخص نیست بودجه‌ای که به یک برنامه ملی و کشوری اختصاص می‌یابد، اما اجرایی نمی‌شود؛ بودجه آن کجا هزینه می‌شود. جالب است بدانیم، بودجه مورد درخواست وزارت بهداشت برای اجرای این برنامه در سال ۱۴۰۴، ۸۰ همت عنوان شده بود. محمدرضا ظفرقندی وزیر بهداشت گفته بود که «بر اساس محاسبات انجام شده، برای اجرای این طرح در کل کشور حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان بودجه نیاز است که این ارقام به سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام شده تا در بودجه سال ۱۴۰۴ دیده شود.»

وی با تاکید بر این موضوع که «برنامه پزشکی خانواده و نظام ارجاع» یکی از موارد اصلی سیاست‌های ابلاغی و محورهای اصلی برنامه هفتم و مورد توجه و تاکید رئیس جمهوری است، از این برنامه به عنوان یکی از اصول ساختاری نظام بهداشت و درمان نام برده است.

حالا و برای سال ۱۴۰۵، بودجه‌ای که پیش بینی شده برای اجرای این برنامه می‌بایست تأمین شود؛ حداقل ۱۵۹ همت است که قطعاً چنین بودجه‌ای هرگز به تصویب نخواهد رسید و عملاً نمی‌توان انتظار داشت که پزشک خانواده راهی شهرها شود.

گران‌فروشی پنهان نانوایی‌ها

کارت را بده، سؤال نپرس!

برخی نانوایی‌ها با ثبت غیرواقعی تعداد نان در دستگاه‌های کارت‌خوان، به‌صورت نامحسوس هزینه نان را از جیب مردم افزایش می‌دهند.

به گزارش مهر، نان، ستون فقرات سفره ایرانی است که فراتر از یک ماده غذایی ساده، به شاخصی از عدالت اقتصادی، سلامت عمومی و حتی اعتماد اجتماعی بدل شده است. در کشوری که نان، قوت غالب بخش بزرگی از جامعه را تشکیل می‌دهد، هرگونه دستکاری در قیمت، وزن یا شیوه فروش آن، مستقیماً معیشت مردم را هدف می‌گیرد.

ایران در زمره هفت کشور نخست جهان از نظر مصرف این محصول قرار دارد. این وابستگی بالا، نان را از یک کالا به یک مسئله عمومی تبدیل کرده است؛ مسئله‌ای که کوچک‌ترین انحراف در آن، اثر دومینویی بر اقتصاد خانوارها دارد.

نان گران، تخلف پنهان

در شرایطی که فشارهای اقتصادی، توان خرید اقشار مختلف را کاهش داده، گزارش‌های متعددی از تخلفات برخی نانوایی‌ها به گوش می‌رسد که نه در قالب افزایش رسمی قیمت، بلکه به‌صورت خزنده و پنهان انجام می‌شود. فروش یک قرص نان به چند برابر قیمت مصوب، آن‌هم نه با تابلو و اعلام علنی، بلکه از مسیر دستگاه‌های کارت‌خوان، شیوه‌ای است که شناسایی آن برای شهروند عادی دشوار است. برای مقابله با همین نوع تخلفات، دستگاه‌های پوز سفید ویژه نانوایان طراحی و توزیع شد که تعداد نان، نوع آن و مبلغ دقیق خرید را ثبت می‌کند و امکان رصد هوشمند را برای نهادهای نظارتی فراهم می‌سازد؛ اما آنچه در میدان عمل رخ می‌دهد، فاصله معناداری با فلسفه این ابزار نظارتی دارد.

روایت میدانی از تخلف نانوایی‌ها

پس از وصول گزارشات مردمی از گران‌فروشی پنهان نانوایی‌ها، خبرنگار مهر به‌صورت میدانی و در پوشش خریدار، به چند نانوایی در محله‌های مختلف شهر تهران مراجعه کرد. نتیجه این بررسی‌ها، نگران‌کننده است. در ۵ تا ۶ نانوایی که به‌صورت تصادفی مورد بازدید قرار گرفتند، الگوی مشابهی از تخلف مشاهده شد که نشان می‌دهد با مواردی اتفاقی یا فردی مواجه نیستیم، بلکه نوعی «رویه غلط جاافتاده» در بخشی از شبکه توزیع نان شکل گرفته است. در برخی نانوایی‌ها، دستگاه پوز سفید اصلاً مورد استفاده قرار نمی‌گرفت. متصدیان، در پاسخ به درخواست مشتری برای پرداخت از طریق دستگاه رسمی، مدعی خرابی دستگاه می‌شدند؛ این در حالی بود که همان دستگاه، روشن و در مقابل چشم مشتری قرار داشت و پرداخت تنها از طریق کارت‌خوان‌های شخصی یا غیررسمی انجام می‌شد که به‌صراحت، تخلف محسوب می‌شود. در نانوایی‌هایی که از پوز سفید استفاده می‌شد نیز، تخلف به شکل دیگری خودنمایی می‌کرد. به جای ثبت یک نان ساده یا کنجدی، دو یا حتی سه قرص نان در دستگاه ثبت می‌شد و یا هنگام دریافت هزینه نایلون، تعداد انتخاب‌شده در دستگاه بیش از میزان واقعی بود. مجموع این «ریزتخلفات»، در نهایت به برداشت مبلغی بیشتر از حساب مشتری منجر می‌شد؛ بدون آنکه او متوجه شود دقیقاً بابت چه چیزی پرداخت کرده است!

کارت را بده، سوال نپرس!

وجه مشترک تمامی نانوایی‌های مورد بررسی، یک رفتار تأمل‌برانگیز بود، هیچ‌یک اجازه نمی‌دادند مشتری شخصاً کارت بانکی خود را بکشد. کارت باید تحویل متصدی می‌شد و عملیات پرداخت پشت پیشخوان انجام می‌گرفت؛ جایی که نه مبلغ قابل رؤیت بود و نه تعداد نان ثبت‌شده. این رویه، عملاً حق نظارت لحظه‌ای مشتری را سلب می‌کند و بستر تخلف را فراهم می‌سازد. نکته قابل تأمل آنکه در میان تمامی واحدهای صنفی مورد بازدید، حتی یک نانوایی نیز مشاهده نشد که فرآیند فروش نان را به‌طور کامل، شفاف و مطابق ضوابط انجام دهد. یا دستگاه غیررسمی در کار بود، یا ثبت غیرواقعی تعداد نان، یا جلوگیری از کشیدن کارت توسط مشتری.

اعتراض ممنوع

واکنش برخی متصدیان نانوایی به اعتراض مشتری، خود فصل دیگری از این گزارش میدانی است. پاسخ‌هایی نظیر «همه همین‌طورند»، «نمی‌خواهی نخر» یا برخوردهای تند و پرخاشگرانه، نشان می‌دهد تخلف در برخی موارد چنان عادی‌سازی شده که مطالبه حق، به‌عنوان مزاحمت تلقی می‌شود. این در حالی است که طی هفته‌های اخیر، گزارش‌های متعددی از سوی شهروندان درباره برداشت غیرمعمول از حساب‌های بانکی هنگام خرید نان منتشر شده و برخی اعلام کرده‌اند هزینه یک نان ساده، به‌صورت چند نان از حساب آن‌ها کسر شده است.

تعزیرات: تخلف محرز است

یاسر رایگانی، سخنگوی سازمان تعزیرات حکومتی در گفت‌وگو با خبرنگار مهر با تأیید وقوع برخی تخلفات نانوایان گفت: برخی نانوایان کارت بانکی مشتریان را از چند دستگاه مختلف می‌کشند یا تعداد نان و قیمت آن را خارج از عرف ثبت می‌کنند؛ به‌عنوان مثال، یک نان ساده به‌صورت سه یا چهار نان برای مشتری محاسبه می‌شود یا هزینه کنجد به‌طور غیرمتعارف افزایش می‌یابد.

سخنگوی سازمان تعزیرات حکومتی افزود: در هیچ شرایطی اجازه داده نمی‌شود کارت بانکی مشتری از دستگاه‌های غیررسمی کشیده شود و الزام قانونی این است که مبلغ خرید فقط از همان دستگاه اصلی ثبت‌شده در سامانه نانوایی دریافت شود.

وی تصریح کرد: این اقدامات مصداق گران‌فروشی است و سازمان تعزیرات حکومتی با این تخلفات برخورد قانونی خواهد کرد. هموطنان می‌توانند هرگونه تخلف را از طریق سامانه‌های نظارتی گزارش دهند تا در کوتاه‌ترین زمان رسیدگی شود.

سخنگوی سازمان تعزیرات حکومتی در پایان گفت: معمولاً قیمت نان در دستگاه‌های پوز مخصوص نانوایان به‌روز است و هرگونه تخلف در ثبت تعداد نان یا دریافت مبلغ اضافه، پیگیری می‌شود.

هشدار رئیس دستگاه قضا به سواستفاده‌کنندگان از معیشت مردم

حجت‌الاسلام‌والمسلمین محسنی اژه‌ای، هشتم دی‌ماه سال جاری در نشست شورای عالی قوه قضائیه تأکید کرد: کسانی که در راستای هدف دشمن، فشار مضاعف بر مردم و معیشت مردم وارد می‌آورند، کسانی که حتی ممکن است قصدشان با قصد دشمن، یکسان نباشد، اما عملاً با کاری که می‌کنند همان خواسته دشمن را تأمین می‌کنند؛ باید به این افراد، هشدار و انذار دهیم و چنانچه توجه نکردند، ضروری است توسط دستگاه‌های ذی‌صلاح، با جدیت تعقیب و مجازات شوند؛ مجازاتی که متناسب با عمل آنها در شرایط امروزی است.

هرچند ممکن است انگیزه نانوایی‌های متخلف صرفاً سودجویی فردی باشد و نه همراهی آگاهانه با دشمن، اما نتیجه عملی رفتار آنان در شرایط فعلی چیزی جز تحمیل فشار مضاعف بر معیشت مردم نیست؛ چرا که وقتی قوت غالب سفره خانوار، از مسیر گران‌فروشی پنهان، کم‌فروشی یا ثبت غیرواقعی قیمت، دستکاری می‌شود، این اقدام در عمل همان اثر مخربی را دارد که رئیس قوه قضائیه نسبت به آن هشدار داده است؛ لذا از این منظر، تخلف برخی نانوایی‌ها را نمی‌توان صرفاً یک تخلف صنفی یا اقتصادی خرد تلقی کرد؛ بلکه می‌تواند مصداقی روشنی از رفتاری باشد که ناخواسته در امتداد همان فشاری قرار می‌گیرد که دشمنان کشور به‌دنبال تحمیل آن بر زندگی روزمره مردم هستند.